ISSN 1640-8268

magazyn pomorskie

BEZPŁATNE PISMO SAMORZĄDOWE

2026
listopad

POMORZE 2035 – STARTEGIA ZACZYNA SIĘ JUŻ DZIŚ

Czytaj na str. 3

W NUMERZE

W tym wydaniu:

3 **Zmiany na Pomorzu do 2035 roku? Konsultacje do nowej strategii**

4 **Bëlny szkólny 2026**

5 **Operacja, która hamuje chorobę Alzheimera**

6 **Praca, która daje więcej niż tylko pensję. Dlaczego Pomorze potrzebuje ekonomii społecznej?**

7 **Bezpłatne tele-KTG dla przyszłych mam**

8 **PKM Południe z 1,5 mld zł wsparcia.**

9 **Matematyczka z Kwidzyna Nauczycielem Pomorza Roku 2026**

10 **Pomorskie Bratki dla wolontariuszy. Kto je otrzymał?**

11 **Zapceń najpiękniejszą wsią Pomorza 2026**

12 **Gryfy trafiły do najlepszych.**

13 **Nowe poradnie, lepsza diagnostyka**

14 **Wielkie święto smaków i pomorskich tradycji w Swołowie.**

16 **Plakat Swołowo**

Marcin Szumny

Prace nad nową Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego wkraczają w kluczową fazę. Marszałek Mieczysław Struk zaprasza mieszkańców, społeczników i przedsiębiorców do dyskusji nad przyszłością regionu. Twój głos może decydować o tym, jak będzie wyglądało Pomorze. Najbliższe spotkania obędą się w Starogardzie Gdańskim, Kościerzynie i Gdyni.

Fot. na okładce: Adobe Stock

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
Mieczysław Struk
tel. 58 32 68 500
e-mail: marszalek@pomorskie.eu

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
Leszek Bonna
tel. 58 32 68 516
e-mail: l.bonna@pomorskie.eu

Marcin Skwierawski
tel. 58 32 68 508
e-mail: m.skwierawski@pomorskie.eu

Agnieszka Baranowska
tel. 58 32 68 504
e-mail: a.baranowska@pomorskie.eu

Adam Gawrylik
tel. 58 32 68 520
e-mail: a.gawrylik@pomorskie.eu

SEJMIK WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
Przewodniczący: Jan Kleinszmidt
tel. 58 32 68 736
e-mail: sejmik@pomorskie.eu

SKARBNIK WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
Henryk Halmann
tel. 58 32 68 576
e-mail: h.halmann@pomorskie.eu

SEKRETARZ WOJEWÓDZTWA – DYREKTOR GENERALNY UMWP
Łukasz Grzędzicki
tel. 58 32 68 512
e-mail: dgu@pomorskie.eu

REDAKCJA/Biuro Prasowe UMWP:

Agnieszka Zabłocka
dyrektorka Kancelarii Marszałka Województwa
a.zablocka@pomorskie.eu

Michał Piotrowski
rzecznik prasowy UMWP
m.piotrowski@pomorskie.eu

Katarzyna Piotrowska-Turnowiecka
szefowa redakcji serwisu
k.piotrowska@pomorskie.eu

Dorota Kulka
redaktor serwisu
d.kulka@pomorskie.eu

Wersja elektroniczna dostępna na stronie: www.pomorskie.eu

Artykuły można powielać i dostarczać innym zainteresowanym organizacjom z podaniem źródła.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.
e-mail: redakcja@pomorskie.eu

Projekt graficzny:
Krzysztof Ignatowicz IGNI DESIGN

Opracowanie graficzne:
Artur Łopatniuk

magazyn pomorskie

Zmiany na Pomorzu do 2035 roku? Konsultacje do nowej strategii

Fot. Łukasz Tokarczyk / UMWP

Po miesiącach analiz eksperckich Zarząd Województwa Pomorskiego z początkiem września przyjął projekt strategii i skierował go do szerokich konsultacji społecznych. To efekt decyzji sejmiku, który wiosną tego roku zdecydował o konieczności stworzenia nowego planu dla regionu. Strategia ma wskazać, w jakim kierunku powinno rozwijać się Pomorze w nadchodzących latach i na jakie wyzwania musi być przygotowane.

Bezpieczeństwo Pomorza jest kluczowe

Projekt nowej strategii szczególną uwagę zwraca na transformację energetyczną i rolę Pomorza w tym procesie. W perspektywie roku 2035 nasz region ma przed sobą historyczną szansę. To tutaj powstanie pierwsza w Polsce elektrownia jądrowa. Chodzi też o instalacje odnawialnych źródeł energii, w tym farm wiatrowych na morzu.

Ta strategiczna infrastruktura to fundament bezpieczeństwa energetycznego kraju. Jednak bliskość granic i strategiczny charakter inwestycji oznaczają też większą odpowiedzialność. Nowy plan kładzie więc ogromny nacisk na przygotowanie służb publicznych do szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Silna metropolia dla całego regionu

Jednym z największych wyzwań dla Pomorza są różnice w rozwoju poszczególnych części województwa, w szczególności w relacjach między obszarem metropolitalnym a terenami poza nim. Metropolia jest motorem napędowym Pomorza, bo to w niej koncentruje się życie gospodarcze, akademickie, biznes, specjalistyczne usługi zdrowotne czy kulturalne.

Pozytywnie korzyści z funkcjonowania metropolii powinni odczuwać mieszkańcy całego regionu. W szczególności chodzi o zapewnienie równego dostępu do dobrej opieki zdrowotnej i usług społecznych blisko domu. Priorytetem jest też nowoczesny, zintegrowany publiczny transport, który ułatwi codzienne dojazdy i połączy całe Pomorze.

Weź udział w dyskusji

Konsultacje społeczne potrwają cztery miesiące. Za nami spotkania w Gdańsku, Malborku, Chojnicach, Bytowie, Lęborku, Kwidzynie i Słupsku. Kolejne debaty zaplanowano 18 listopada w Starogardzie Gdańskim, 25 listopada w Kościerzynie i 4 grudnia w Gdyni. Opinie zbierane będą do 8 stycznia 2027 r. Dokument oceni też ponad 40 eksperckich rad i gremiów doradczych samorządu.

Twój głos ma znaczenie

Strategia dotyczy codziennych spraw: pracy, dojazdów, szkół, szpitali i bezpieczeństwa. Dlatego każda uwaga mieszkańców, samorządowców, przedsiębiorców i organizacji jest ważna. Do udziału zachęcamy zarówno osoby, które chcą zgłosić konkretne propozycje, jak i te, które po prostu chcą lepiej poznać plany dla regionu.

Uwagi mieszkańców posłużą do stworzenia kolejnej wersji projektu w pierwszym kwartale przyszłego roku. Po strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko ponownie odbędą się konsultacje społeczne, a w lipcu 2027 r. Sejmik Województwa Pomorskiego oficjalnie przyjmie nową strategię.

Bëlny szkólny 2026. Znamy najlepszych nauczycieli języka kaszubskiego

Piotr Pałkowski

Lucyna Sorn ze Szkoły Podstawowej w Kosakowie zdobyła główną nagrodę w konkursie Bëlny szkólny. Plebiscyt docenia nauczycieli szczególnie zasłużonych dla edukacji kaszubskiej. Wyróżnienia otrzymały Katarzyna Butowska z Kamienicy Szlacheckiej oraz Anna Dąbrowska z Lublewa Gdańskiego. Wyniki ogłoszono 12 października w Warszawie podczas Kongresu Nauczycieli Języka Kaszubskiego.

W wydarzeniu uczestniczyli nauczyciele i nauczycielki języka kaszubskiego, przedstawiciele pomorskich samorządów oraz władz państwowych, w tym premier Donald Tusk i minister edukacji Barbara Nowacka.

Znamy Bëlną szkólną

Tegoroczna laureatka, Lucyna Sorn, uczy języka kaszubskiego w Szkole Podstawowej w Kosakowie. Jest też współautorką jednego z podręczników do nauki tego języka oraz radną gminy Kosakowo. Kapituła konkursu przyznała także dwa wyróżnienia. Otrzymały je Katarzyna Butowska, ucząca w Kamienicy Szlacheckiej oraz Anna Dąbrowska, prowadząca zajęcia w Lublewie Gdańskim.

Fot. Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie

Dobry nauczyciel

Bëlny szkólny oznacza po kaszubsku dobrego nauczyciela. Konkurs został ustanowiony w 2020 r. przez Zarząd Główny Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Jego celem jest wyróżnianie pedagogów, którzy swoją pracą szczególnie przyczyniają się do zachowania i rozwoju języka oraz kultury kaszubskiej.

Pierwszą laureatką została w 2020 r. Felicja Baska-Borzyszkowska, a rok później nagrodę otrzymał Witold Bobrowski. Oboje są związani ze szkołami, w których realizowano pierwsze programy nauczania języka kaszubskiego – Kaszubskim Liceum Ogólnokształcącym oraz Szkołą Podstawową w Głodnicy.

Jeżeli znamy kogoś, kto w naszych oczach jest prawdziwie bëlnym szkólnym warto zainteresować konkursem dyrektora szkoły, radę rodziców bądź samorząd uczniowski. Termin nadsyłania wniosków to zazwyczaj koniec lipca, ale warto wcześniej sprawdzić regulamin obowiązujący w danym roku.

Operacja, która hamuje chorobę Alzheimera – nowatorski zabieg w słupskim szpitalu

Dorota Kulka

Lekarze z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Słupsku przy pomocy robota przeprowadzili pierwszy w Polsce zabieg zespolenia żył. Operacja u 58-letniego chorego na Alzheimera pacjenta ma usprawnić odpływ szkodliwych metabolitów z mózgu. Pacjent czuje się dobrze, a w kolejce czekają kolejni chorzy.

Zespół pod kierunkiem dra Daniela Maliszewskiego 20 października 2026 r. przeprowadził zabieg.

Na czym polegał zabieg?

Operowany pacjent był we wczesnym stadium alzheimera. Zabieg trwał pięć godzin. Rokowania są obiecujące. Co ważne, w przypadku pacjentów neurologicznych, chory wymaga opieki okołooperacyjnej, w tym obecności rodziny przed i po zabiegu.

– Zrobiliśmy dwa zespolenia – węzeł do żyły w okolicy szyjnej po wcześniejszym oznaczeniu węzłów odpowiedzialnych za spływ z układu limfatycznego. Dodatkowo dr Michał Gładysz wykonał trzy zespolenia limfatyczno-żylne profilaktyczne na kończynach dolnych zgodnie z protokołem koreańskim – opisuje dr Daniel Maliszewski.

Medycy do operacji wykorzystali dwa mikroskopy oraz robota chirurgicznego. Wcześniej wykonali mapowanie węzłów chłonnych przy pomocy USG.

Tam, gdzie zawodzi farmakologia

Mimo że operacyjne leczenie choroby Alzheimera jest zaskakujące, to ta metoda rozwija się coraz szybciej i budzi duże nadzieje lekarzy. Gdy farmakoterapia nie daje efektów, pomocą przy chorobach neurodegeneracyjnych może być mikrochirurgia robotyczna i neurochirurgia.

– Biorąc pod uwagę, że w ludzkim mózgu mamy do czynienia z podobnym układem do układu limfatycznego, który odprowadza szkodliwe metabolity z mózgu poprzez szyję, wydaje się, że jest duża szansa na to, że wspomagając rolę tego układu możemy pomóc pacjentom. Operując w miejscu, gdzie wszystkie układy łączą się ze sobą, poprawimy odprowadzanie szkodliwych substancji, czyli usuwanie szkodliwych metabolitów z mózgu – wyjaśnia dr Maliszewski.

Fot. Paulina Kawalec/Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku

Nowa, ale nie nowatorska metoda

Operacje na alzheimera nie są na świecie nowym zjawiskiem. W USA oraz w Korei pracowały nad tą metodą najlepsze ośrodki mikrochirugiczne. Operują też Tajwańczycy i Chińczycy. Obecnie badania nad zastosowaniem tej metody testowane są w Europie.

Aby zakwalifikować pacjenta do zabiegu w Słupsku, konieczna jest współpraca z neurologami z UCK w Gdańsku. Chory musi przejść badania m.in. biomarkerów, których podwyższony poziom wskazuje na rozpoznanie alzheimera. Słupski szpital uzyskał zgodę komisji bioetycznej i rekrutował pacjentów, którzy spełniali określone warunki m.in. choroba była we wczesnym stadium.

Praca, która daje więcej niż tylko pensję. Dlaczego Pomorze potrzebuje ekonomii społecznej?

Zuzanna Lis

Powrót do pracy po długiej przerwie, zatrudnienie dopasowane m.in. do stanu zdrowia czy pomoc dla seniora blisko domu – właśnie w takich sytuacjach sprawdza się ekonomia społeczna. Wspiera ludzi, tworzy miejsca pracy i zapewnia potrzebne usługi. O tym, dlaczego jej znaczenie dla Pomorza będzie rosło z dr Małgorzatą Niemkiewicz, działaczką społeczną, trenerką i ekspertką w dziedzinie trzeciego sektora oraz ekonomii społecznej, rozmawia Zuzanna Lis z ROPS.

Ekonomia społeczna kojarzy się głównie z pomocą. Czy to zbyt wąskie spojrzenie?

– Zdecydowanie. Ekonomia społeczna to ważne, choć niedostatecznie wykorzystywane narzędzie aktywizacji osób, które potrzebują wsparcia, by wejść na rynek pracy lub na niego wrócić. Dotyczy to osób, które straciły pracę i tych, które ze względu na stan zdrowia nie mogą pracować w pełnym wymiarze. Pozwala wykorzystać ich potencjał, a jednocześnie tworzyć potrzebne mieszkańcom produkty i usługi.

Co w praktyce oznacza to wsparcie?

– Przede wszystkim elastyczność. Nie każdy może pracować na pełny etat, w sztywnych godzinach i według jednakowych wymagań. Czasem potrzebny jest mniejszy wymiar zatrudnienia lub stopniowy powrót do aktywności. Chodzi o dopasowanie pracy do rzeczywistych możliwości człowieka.

Dlaczego rola ekonomii społecznej będzie rosła?

– Jednym z głównych powodów są zmiany demograficzne. Starzenie się społeczeństwa zwiększa zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i wspierające samodzielność seniorów. Sektor publiczny ma ograniczone zasoby, a prywatny nie wszędzie widzi możliwość osiągnięcia zysku. Ekonomia społeczna może wypełniać tę lukę, łącząc działalność gospodarczą z troską o dostępność i trwałość usług.

A jak wpływają na nią zmiany na rynku pracy?

– Automatyzacja, cyfryzacja i niestabilne formy zatrudnienia sprawiają, że część osób potrzebuje pomocy w znalezieniu lub utrzymaniu pracy. Jednocześnie w wielu branżach brakuje pracowników, dlatego musimy lepiej wykorzystywać potencjał osób dotąd pozostających poza rynkiem pracy, m.in. seniorów, osób z niepełnosprawnościami czy z doświadczeniem chorób psychicznych. Wiele z nich może i chce pracować, choć nie zawsze w pełnym wymiarze.

Co ekonomia społeczna może dać Pomorzanom?

– Przede wszystkim rozwiązania dopasowane do lokalnych potrzeb. Warunki życia w Trójmieście różnią się od tych w mniejszych miejscowościach, m.in. pod względem dostępu do pracy, transportu i wsparcia. Podmioty ekonomii społecznej działają blisko mieszkańców, tworząc miejsca pracy i świadcząc lokalne usługi. Mogą rozwijać opiekę, transport i pomoc w codziennym funkcjonowaniu, także tam, gdzie oferta komercyjna jest ograniczona. W ten sposób wzmacniają lokalne więzi.

Dla pracownika to przede wszystkim szansa na dochód?

– Wynagrodzenie jest ważne, ale równie istotne są kontakty z ludźmi, rozwój umiejętności i odzyskiwanie poczucia sprawczości. Dla osoby długo pozostającej poza rynkiem pracy zatrudnienie może oznaczać też odzyskanie miejsca w społeczeństwie.

Jaką rolę powinny odgrywać samorządy?

– Powinny traktować podmioty ekonomii społecznej jako partnerów w realizacji zadań publicznych, a nie tylko wykonawców usług. Potrzebna jest wspólna rozmowa o potrzebach mieszkańców i sposobach ich zaspokajania. Warto, aby samorządy przekładały deklarowane wsparcie na konkretne warunki rozwoju, a podmioty ekonomii społecznej częściej występowały jako partnerzy proponujący rozwiązania.

Co może skłonić obie strony do bliższej współpracy?

– Rosnące potrzeby mieszkańców, ograniczone budżety i coraz wyższe koszty usług sprawiają, że współpraca staje się koniecznością. Samorządy będą szukać rozwiązań, które pozwolą zapewniać potrzebne usługi i jednocześnie wzmacniać lokalny rynek pracy. Na Pomorzu kilkadziesiąt samorządów podpisało Pakt na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. To ważny sygnał, ale teraz potrzebne są konkretne działania.

Mówi Pani, że ekonomia społeczna ma zdolność „samonapędzania się". Na czym to polega?

– Można ją w przenośni porównać do perpetuum mobile. Na początku potrzebuje środków, zaufania i czasu, ale później tworzy lokalny obieg pracy, usług i relacji. Ludzie zdobywają zatrudnienie, mieszkańcy korzystają z ich pracy, a podmioty rozwijają działalność. Nie zastępuje gospodarki rynkowej, lecz ją uzupełnia. Warto traktować ją jako inwestycję w przyszłość Pomorza, a nie tylko odpowiedź na bieżące problemy.

Dziękuję za rozmowę

Bezpłatne tele-KTG dla przyszłych mam

Dorota Kulka

Tele-KTG to bezpłatny, całodobowy monitoring zdrowia mamy i dziecka prowadzony za pomocą przenośnego aparatu. Mogą z niego skorzystać kobiety po 36. tygodniu ciąży, pacjentki z grup ryzyka po hospitalizacji zakończonej po 32. tygodniu, a także panie po terminie porodu, które mieszkają w powiatach z utrudnionym dostępem do specjalistycznej opieki. Dzięki zdalnemu monitoringowi mogą kontrolować przebieg ciąży bez wychodzenia z domu.

Do końca 2027 r. programem ma zostać objętych 800 kobiet.

Czym jest tele-KTG?

Kardiotokografia to badanie, które pozwala monitorować czynność serca płodu oraz skurcze macicy. Jest szczególnie ważne na zaawansowanym etapie ciąży. W ramach programu pacjentka otrzymuje przenośne urządzenie do domowego badania. Pozwala to na szybkie wykrycie niepokojących sygnałów i podjęcie odpowiednich działań. Do tej pory z domowego KTG skorzystało 60 mieszkanek Pomorza.

Jak to działa?

Zdalny monitoring pozwala regularnie kontrolować stan dziecka bez częstych dojazdów do lekarza. Korzystanie z tele-KTG jest proste. Po podłączeniu urządzenia zapis badania trafia do systemu, a personel medyczny sprawdza jego wyniki. W przypadku nieprawidłowości kobieta otrzymuje w aplikacji informacje o dalszym postępowaniu. W razie potrzeby specjalista telefonicznie przekazuje zalecenia. Co ważne, badanie jest bezbolesne, nieinwazyjne i może być wykonywane nawet 10 razy dziennie.

Fot. Adobe Stock

Fot. Jacek Sowa / UMWP

Kto skorzysta?

Tele-KTG jest przeznaczone dla kobiet po 36. tygodniu ciąży, a także pacjentek z grup ryzyka po hospitalizacji zakończonej po 32. tygodniu. Z programu mogą skorzystać przyszłe mamy zmagające się m.in z: cukrzycą ciążową, nadciśnieniem tętniczym, cholestazą ciężarnych, konfliktem serologicznym, zahamowaniem wzrostu płodu (FGR), wcześniejszym wewnątrzmacicznym obumarciem płodu. Zdalne monitorowanie może być też rozwiązaniem dla kobiet, którym minął termin porodu. Program dotyczy głównie pań z powiatów: bytowskiego, człuchowskiego, nowodworskiego, puckiego, sztumskiego oraz Sopotu.

PKM Południe z 1,5 mld zł wsparcia. Kolejna wielka zmiana dla Gdańska coraz bliżej

Aleksander Olszak

Ponad 1,5 mld zł z Funduszu Kolejowego trafi na budowę PKM Południe. Decyzja Rady Ministrów oznacza, że projekt nowej linii łączącej stację Gdańsk Śródmieście z południowymi dzielnicami miasta przechodzi z fazy przygotowań do realizacji. Pociągi mają ruszyć w 2030 r.

Fot. wizualizacja PKM

Nowa trasa ma obsługiwać nawet 30 tys. pasażerów dziennie. Na linii powstanie sześć przystanków i węzłów integracyjnych, a składy będą mogły kursować nawet co pięć minut. To kolejny etap pomorskiego renesansu kolei – w najbliższych latach pociągi mają wrócić do każdego powiatowego miasta województwa.

Kiedy ruszy budowa?

Do końca 2027 r. mają być gotowe projekt, pozwolenie na budowę i wybór wykonawcy. Prace budowlane planowane są na początek 2028 r.

– Za nami kolejny ważny krok w rozwoju kolei na Pomorzu. Wśród wszystkich kolejowych projektów ten pomorski jest jednym z najważniejszych. Budujemy kolej, z której korzystać będzie nawet 30 tys. pasażerów dziennie – informuje wiceminister infrastruktury Piotr Malepszak.

Marszałek województwa pomorskiego Mieczysław Struk zaznaczył, że realizacja nie będzie łatwa ze względu na trudny, mocno zurbanizowany teren, ale wyraził przekonanie, że dzięki współpracy z Gdańskiem projekt zostanie zrealizowany.

Nie tylko kolej

PKM Południe ma być także impulsem do rozwoju przestrzeni miejskiej. – Chcemy, aby to była przestrzeń przyjazna mieszkańcom – podkreśla prezydent Gdańska Aleksandra Dulkiewicz. Trasa ma być tak zaprojektowana, aby składy mogły jeździć nawet co pięć minut. Na niej będzie sześć przystanków i węzłów integracyjnych. Wokół nowych przystanków powstaną dzielnicowe centra, zaprojektowane z myślą o mieszkańcach.

SREBRNE DRZEWKA DLA LUDZI POMAGAJĄCYCH. ZNAMY LAUREATÓW 2026 ROKU

Joanna Mikołajska, Ewa Maszota, Jan Ptach, Andrzej Byczkowski i Estera Atom-Niewiadomska otrzymali Srebrne Drzewka 2026.

Nagroda zespołowa trafiła do Zespołu ds. usług pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

To już 20. edycja wyróżnienia, którym samorząd województwa pomorskiego docenia osoby działające na rzecz pomocy i integracji społecznej.

– Za każdą nominacją, za każdym wyróżnieniem i za każdym laureatem stoją konkretni ludzie, ich historie, ich potrzeby, a przede wszystkim – ogromne zaangażowanie – podkreśliła Agnieszka Baranowska, członkini Zarządu Województwa Pomorskiego. Srebrne Drzewka trafiają nie tylko do pracowników jednostek pomocy społecznej, lecz także do wszystkich, którzy w codziennej pracy z zaangażowaniem i pomysłowością wspierają innych.

(AO)

Matematyczka z Kwidzyna Nauczycielem Pomorza Roku 2026

Dorota Kulka

Lidia Kwiatecka-Witko z I Liceum Ogólnokształcącego im. dr. Władysława Gębika w Kwidzynie zdobyła tytuł Nauczyciela Pomorza Roku 2026. Została doceniona za pracę, zaangażowanie i wkład w kształcenie uczniów. Laureatka otrzymała statuetkę oraz 10 tys. zł. Wyróżniono też czterech pedagogów.

Fot. Jacek Sowa / UMWP

Wydarzenie odbyło się 24 października 2026 r. w Operze Bałtyckiej w Gdańsku.

Zawód dla osób z misją

W województwie pomorskim pracuje prawie 40 tys. pedagogów. Wśród nich są pracownicy szkół podstawowych i ponadpodstawowych, przedszkoli i placówek wychowania przedszkolnego, a także szkół policealnych, artystycznych, placówek specjalnych oraz ośrodków szkolno-wychowawczych.

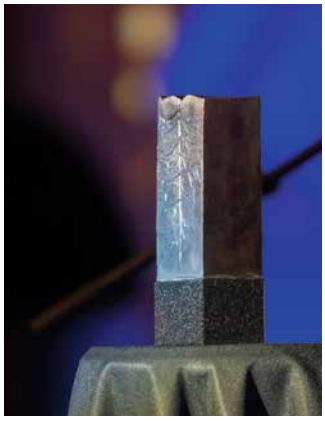
– Dobry nauczyciel to lider i przewodnik. Ktoś, kto uczy odważnego myślenia, odpowiedzialności, krytycznej analizy informacji oraz otwartości na drugiego człowieka. Wybitny pedagog potrafi dostrzec ukryty kapitał tam, gdzie inni widzą jedynie problem, i pomóc uczniowi uwierzyć we własne możliwości – mówiła członkini Zarządu Województwa Pomorskiego Agnieszka Baranowska.

Jurorzy oceniali przede wszystkim innowacyjne działania dydaktyczne w nauczaniu, wychowaniu i opiece nad uczniami. Ważne było także zachęcanie uczniów do działań na rzecz lokalnej społeczności oraz dzielenie się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami.

Za pasję i zaangażowanie nauczycieli

Konkurs Nauczyciel Pomorza już po raz 11. wyróżnił pedagogów. W tegorocznej edycji wyłoniono 10 finalistów. Nauczycielem Roku 2026 mogła zostać tylko jedna osoba. Czworo wyróżnionych przez kapitułę konkursu pedagogów to:

- **Michał Albiński** – nauczyciel geografii, przyrody, oligofrenopedagog oraz edukacji dla bezpieczeństwa w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Pruszczu Gdańskim,
- **Beata Kaliszewska** – nauczycielka edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, oligofrenoedagożka oraz nauczycielka wspomagająca w Szkole Podstawowej im. gen. Stefana Roweckiego „Grota" we Wrześciu,
- **Hanna Podlaska** – nauczycielka muzyki, plastyki, rytmiki, techniki i chóru w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Koleczkowie,
- **Katarzyna Przybysz** – nauczycielka biologii, chemii i edukacji zdrowotnej w Szkole Podstawowej im. Tysiąclecia Państwa Polskiego w Dzierzgoniu.

Wyróżnieni otrzymali po pięć tys. zł. W gronie finalistów znaleźli się też: Anna Borowicz z Banina, Joanna Haftka ze Starogardu Gdańskiego, Aleksandra Lis z Wejherowa, Anna Marzęcka z Siemirowic oraz Maciej Zagórowicz z Wejherowa. Wręczono też Nagrodę Pracodawców. Otrzymała ją Iwona Renkiewicz, nauczycielka przedmiotów zawodowych w Zespole Szkół Architektoniczno-Projektowych im. Władysława Szafera w Gdańsku.

Pomorskie Bratki dla wolontariuszy. Kto je otrzymał?

Dorota Kulka

Tegoroczne bratki powędrowały do ośmiu osób i dwóch instytucji. Podziękowania otrzymało 15 koordynatorów. W Teatrze Muzycznym w Gdyni doceniono tych, którzy każdego dnia poświęcają czas, aby pomagać innym, wspierać chorych i budować silniejsze lokalne społeczności.

Gala odbyła się 2 października 2026 r.

Za zaangażowanie i bezinteresowną pomoc

Pomorskie Bratki przyznawane są osobom i instytucjom, które popularyzują wolontariat, promują ideę niesienia pomocy oraz wspierają potrzebujących. Odznaczenie ma postać srebrnej wpinki w kształcie bratka. Wyróżnienia trafiły do ośmiu wolontariuszy i dwóch instytucji, których działalność ma szczególne znaczenie dla pacjentów, osób z niepełnosprawnościami, rodzin w kryzysie oraz lokalnych społeczności.

– W ten sposób pokazujecie, że drugi człowiek jest ważny. Nie naprawicie całego świata. Ale sprawicie, że na chwilę świat drugiego człowieka będzie lepszy – podkreślała członkini Zarządu Województwa Pomorskiego Agnieszka Baranowska.

W kategorii wolontariatu szpitalnego wyróżnienia otrzymali:

- Joanna Olter-Głuszek została doceniona za działalność na rzecz Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku,
- Wiktoria Ellwart z Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Dzierżążnie otrzymała wyróżnienie za empatię, wrażliwość i realne wsparcie udzielane pacjentom,
- Magdalena Karasińska z Copernicus Podmiot Leczniczy od lat angażuje się w edukację i profilaktykę zdrowotną kobiet,
- Teresa Kobylińska z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Janusza Korczaka w Słupsku wspiera kobiety zmagające się z chorobami nowotworowymi piersi,
- Aleksandra Konieczyńska, wicedyrektorka Pomorskiej Medycznej Szkoły Policealnej w Gdańsku, wspiera Szpitala Dziecięcego „Polanki" im. Macieja Płażyńskiego w Gdańsku. Rozwija wolontariat szpitalny wśród uczniów,
- Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Kościerzynie, wspiera Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie. Przygotowuje uczniów do roli wolontariuszy.

Fot. Łukasz Tokarczyk / UMWP

Doceniono też osoby i organizacje pozarządowe:

- Dr Aleksandra Wenta-Smól z Hospicjum Stacjonarnego Dom Nadziei w Kartuzach, prowadzonego przez Kartuskie Centrum Caritas, łączy opiekę nad pacjentami i rodzinami z rozwijaniem wolontariatu hospicyjnego,
- Weronika Myszkowska, wspiera Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Wspólnymi Siłami, działa na rzecz integracji mieszkańców i współpracy społecznej,
- Joanna Bartkowiak, prezeska Stowarzyszenia Pomocna Dłoń w Redzie, od 25 lat pomaga osobom z niepełnosprawnościami. Jest wiceprezeską Stowarzyszenia Chorych na Stwardnienie Guzowate, rozwija współpracę z UCK w ramach wolontariatu szpitalnego,
- Fundacja Hospicjum Malborskie prowadzona i zarządzana przez wolontariuszy. W tym roku podziękowania otrzymało łącznie 15 koordynatorów wolontariatu szpitalnego oraz działających w organizacjach społecznych.

Zapceń najpiękniejszą wsią Pomorza 2026

Aleksander Olszak

W konkursie Piękna Wieś Pomorska Zapceń w gminie Lipnica pokonał w wojewódzkim finale 12 innych miejsc, zachwycając komisję porządkiem, aktywnością mieszkańców i działającą od 40 lat orkiestrą wiejską. Nagrodą było 30 tys. zł. Została wybrana też najpiękniejsza zagroda Pomorza.

Fot. źródło: sołectwo Połchowo / Facebook

Drugie miejsce zajęło Połchowo w gminie Puck, a trzecie Ulkowy w gminie Pszczółki. Wyróżnienia otrzymały: Charzykowy, Bytonia i Stefanowo.

Za co te nagrody?

To była już 33. edycja konkursu. – Naszym celem jest promowanie najlepszych działań społeczności lokalnych. Chcemy też pokazać zmiany, jakie w ciągu lat zaszły w naszych wsiach – mówi marszałek Mieczysław Struk. Kiedyś główny nacisk konkursowa komisja kładła na estetykę, porządek czy zagospodarowanie wsi. Konkurs rozgrywany jest w trzech etapach: gminnym, powiatowym i wojewódzkim. Do ostatniego etapu awansowało 13 wsi. Zwycięzcą okazała się wieś Zapceń położona w gminie Lipnica. – Wizytowaliśmy wszystkie wsie. Rozmawialiśmy z mieszkańcami, wysłuchaliśmy ich opowieści. Nie mieliśmy łatwiej decyzji, bo z roku na rok pomysłowość mieszkańców coraz bardziej nas zaskakuje – opowiada dyrektor Departamentu Środowiska i Rolnictwa UMWP Krzysztof Pałkowski. Zapceń urzekł komisję m.in. porządkiem w miejscowości i społeczną aktywnością tamtejszej OSP. Ponadto, we wsi od 40 lat prężnie działa wiejska orkiestra. Za zajęcie pierwszego miejsca wieś oprócz tytułu tej najpiękniejszej otrzymała 30 tys. zł.

Fot. źródło: sołectwo Ulkowy / Facebook

Fot. źródło: sołectwo Zapceń /Facebook

Drugie miejsce przypadło wsi Połchowo w gminie Puck. Na najniższym miejscu podium uplasowały się Ulkowy (gmina Pszczółki). Wręczono również trzy wyróżnienia, który otrzymały: Charzykowy (gmina Chojnice), Bytonia (gmina Zblewo) oraz Stefanowo (gmina Liniewo).

Najpiękniejsza zagroda

Konkurs Piękna Wieś Pomorska ma też drugą kategorię, w której wybierana jest najpiękniejsza zagroda. Tegorocznym laureatem zostali Alina i Wiesław Osowscy z Pawłowa (gmina Chojnice). To ich kolejne wyróżnienie, bo już 19 lat temu zdobyli drugie miejsce w konkursie. Wicemistrzem regionu została zagroda Aleksandry i Piotra Deców z Połchowa (gmina Puck). Trzecie miejsce zajęli Mariola i Andrzej Lisowie z Żukowa. Wyróżnienia otrzymali: Marta i Adam Płazowie z Gołębiewska (gmina Trąbki Wielkie), Bożena i Wojciech Guszyńscy z miejscowości Konitop w gminie Lipusz oraz Justyna Górniak, której zagrodzą znajduje się w Pietrzwałdzie (gmina Sztum).

Gryfy trafiły do najlepszych. Poznaj liderów pomorskiego biznesu

Marcin Szumny

Tworzą innowacyjne rozwiązania, zdobywają zagraniczne rynki i inwestują w rozwój Pomorza. Laureaci 27. edycji konkursu o Nagrodę Pomorską Gryf Gospodarczy odebrali statuetki 28 października 2026 r. w Teatrze Wybrzeże. Grupa Ekoinbud świętowała podwójne zwycięstwo, a nowością była kategoria Pióro Gryfa za najlepszy materiał dziennikarski o pomorskiej gospodarce.

Gryf Gospodarczy od 2000 r. wyróżnia przedsiębiorców, którzy rozwijają firmy, wytyczają nowe kierunki w biznesie i przyczyniają się do rozwoju regionu. To jedna z najważniejszych nagród gospodarczych na Pomorzu.

– Za każdym sukcesem firmy stoją konkretni ludzie. To wy budujecie nasz rozwój, a wasz sukces jest sukcesem całego Pomorza. Wszystkim serdecznie dziękuję i życzę dalszych sukcesów! – mówił marszałek województwa pomorskiego Mieczysław Struk.

Fot. Jacek Sowa / UMWP

Do kogo w tym roku trafiły Gryfy?

Do tegorocznej edycji konkursu nadesłano 104 zgłoszenia. W gronie finalistów znaleźli się m.in.: liderzy innowacji, eksportu, inwestycji, rozwoju kompetencji, zielonej transformacji oraz ekonomii społecznej.

Ostatecznie zwyciężyło osiem firm, w tym jedna zdobyła aż dwie statuetki. Liderem zarówno w kategorii dotyczącej innowacji, jak i zielonej transformacji została Grupa Ekoinbud z Gdańska zajmująca się projektowaniem i budową obiektów w technologii prefabrykacji drewnianej w Polsce.

Laureaci nagrody Gryf Gospodarczy 2 026:

- Lider innowacji – mikro i małe przedsiębiorstwo: WiRan z Gdyni,
- Lider innowacji – średnie i duże przedsiębiorstwo: Ambient System z Gdańska oraz Grupa Ekoinbud z Gdańska,
- Lider eksportu – mikro i małe przedsiębiorstwo: Innokrea z Gdańska,
- Lider eksportu – średnie i duże przedsiębiorstwo: Base Group z Koszwał,
- Lider inwestycji: Baltic Hub Container Terminal z Gdańska,
- Pomorski start-up: autoMEE z Gdańska,
- Lider rozwoju kompetencji: Doraco z Gdańska,
- Lider zielonej transformacji: Grupa Ekoinbud z Gdańska,
- Lider ekonomii społecznej: Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Gdańska,
- Gmina przyjazna przedsiębiorcom: gmina Szemud.

Po raz pierwszy wręczono Pióro Gryfa

W tym roku pojawiła się też nowa kategoria konkursowa – Pióro Gryfa – przeznaczona dla dziennikarzy i redakcji publikujących materiały dotyczące przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego regionu. Statuetkę otrzymała Wioletta Kakowska-Mehring z portalu trojmiasto.pl za artykuł, w którym zajęła się problemem opóźnień w dzierżawie terminalu zbożowego w Gdyni.

Nowe poradnie, lepsza diagnostyka. Siedem pomorskich szpitali zmienia się dla pacjentów

Dorota Kulka

Nowoczesne poradnie, lepsza diagnostyka i większe wsparcie dla osób potrzebujących opieki psychiatrycznej – takie zmiany czekają pacjentów siedmiu pomorskich szpitali. Do 2027 r. placówki zainwestują ponad 243 mln zł w opiekę specjalistyczną i psychiatryczną.

Z tej kwoty 130 mln zł pochodzi z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza.

Opieka ambulatoryjna zamiast szpitala

Nie każde badanie czy zabieg wymaga kilkudniowego pobytu w szpitalu. Planowane inwestycje mają umożliwić leczenie większej liczby pacjentów w poradniach lub w trybie jednodniowym. Daje to mieszkańcom łatwiejszy dostęp do specjalistów, a część z nich uniknie dłuższej hospitalizacji. Projekty obejmują rozwój poradni specjalistycznych, remonty, zakup sprzętu medycznego oraz rozbudowę opieki psychiatrycznej. Jak podkreśla marszałek Mieczysław Struk, zmiany są odpowiedzią na rosnące potrzeby zdrowotne mieszkańców, starzenie się społeczeństwa i trudną sytuację finansową szpitali. Nowy sposób organizacji leczenia ma też pomóc placówkom lepiej wykorzystywać personel, dostępne pomieszczenia i pieniądze. Dla pacjentów ma to oznaczać sprawniejszą opiekę, lepiej dopasowaną do ich potrzeb.

Opieka specjalistyczna w Gdańsku, onkologia w Słupsku

W Gdańsku przy ul. Powstańców Warszawskich powstanie nowy budynek z 27 poradniami specjalistycznymi i 100 gabinetami dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W Słupsku dawna pralnia zostanie przebudowana na Zespół Poradni Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej. Znajdą się tam również pomieszczenia dla pacjentów otrzymujących chemioterapię bez konieczności pobytu w szpitalu. Zlokalizowanie poradni w jednym miejscu ułatwi organizację wizyt i poprawi komfort leczenia.

Fot. Łukasz Tokarczyk / UMWP

Nowoczesne ambulatoria w Wejherowie i Kościerzynie

W Wejherowie powstanie Centrum Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej z częścią rehabilitacyjną i nowoczesnym sprzętem medycznym. W jednym miejscu pacjenci skorzystają z kilkunastu poradni specjalistycznych, podstawowej opieki zdrowotnej oraz pomocy nocnej i świątecznej. Natomiast w szpitalu w Kościerzynie zmodernizowanych zostanie 13 poradni specjalistycznych oraz pracownia zabiegowa działająca w trybie jednodniowym. Zmiany ułatwią pacjentom poruszanie się po placówce i korzystanie z leczenia, a także poprawią komfort osób z niepełnosprawnościami.

Opieka jednodniowa w Gdyni

W Szpitalu Morskim im. PCK w Gdyni zmodernizowano już oddziały hematologiczne, ambulatoryjną opiekę specjalistyczną i zaplecze laboratoryjne. Dzięki temu z leczenia jednodniowego korzysta około 600 pacjentów miesięcznie. Z kolei w Szpitalu św. Wincentego à Paulo w Gdyni do 2027 r. powstanie nowa Pracownia Endoskopii, która ułatwi diagnostykę chorób układu pokarmowego. Zajmie część dawnego SOR-u i zostanie wyposażona w nowoczesny sprzęt.

Dzienna opieka psychiatryczna

Na gdańskim Srebrzysku powstaje budynek z oddziałami dziennymi dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pacjenci będą mogli korzystać z terapii bez pozostawania w szpitalu na noc. Dzięki inwestycji liczba świadczeń dla dzieci i młodzieży ma wzrosnąć dwukrotnie.

Wielkie święto smaków i pomorskich tradycji w Swołowie. Tu króluje gęsina

Dorota Kulka

Co roku w listopadzie Swołowo zamienia się w prawdziwą gęsią stolicę. Na gości Muzeum Kultury Ludowej Pomorza czekać będzie 80 stoisk z gęsiną pod różnymi postaciami. Będą pokazy kulinarne oraz warsztaty w muzealnych obiektach. Do tego targ produktów lokalnych oraz jarmark rękodzieła, a wszystko przy dźwiękach muzyki. Będą atrakcje dla dzieci i dorosłych. Na pewno każdy znajdzie coś dla siebie.

Wydarzenie odbędzie się 7-8 oraz 11 listopada 2026 r. w godz. 10-17.

Tu króluje gęsina

Wizyta w Swołowie to doskonała okazja, aby poznać, spróbować i kupić potrawy i wyroby z gęsiny w najróżniejszych odsłonach. Przez trzy dni będzie można smakować i kupować potrawy przygotowane przez koła gospodyń wiejskich, lokalnych producentów, rolników, hodowców, restauratorów i pasjonatów gotowania. Nie zabraknie tradycyjnych specjałów i nowoczesnych dań. Na odwiedzających czekać będą m.in.: gęsie okrasy, pierogi i kartacze z gęsiną, gęsi smalec oraz gęś pieczona, gotowana, smażona, duszona i faszerowana. Na stoiskach pojawią się także półgęski wędzone na zimno, galarety, kiełbasy i pasztety. Będą aromatyczne zupy przygotowywane na gęsinie jak np.: czernina, brukwianka, kapuśniak czy esencjonalne buliony. Bogatą ofertę uzupełnią potrawy z gęsich podrobów, wytrawne tarty, nowoczesne burgery oraz szarpana gęsina serwowana z różnorodnymi dodatkami.

Fot. Jacek Sowa / UMWP

– Na św. Marcina najlepsza pomorska gęsina to wydarzenie, na którym można dobrze zjeść, odkryć lokalne smaki i poczuć wyjątkową atmosferę Swołowa. Od prawie 20 lat spotykają się tu miłośnicy regionalnej kuchni, lokalnych produktów i pomorskiej kultury i co roku dołączają kolejni. Zapraszam całe rodziny, bo tu każdy znajdzie coś dla siebie – mówi marszałek województwa pomorskiego Mieczysław Struk.

Regionalne produkty i rękodzieło

Święto gęsiny to nie tylko biesiada kulinarna, ale też targ produktów regionalnych i lokalnych. Na stoiskach będzie można znaleźć: przetwory, soki, kiszonki, sery, warzywa, regionalne alkohole i aromatyczne herbaty. Odbędzie się też targ pomorskich pszczelarzy, zaś miłośnicy tradycyjnego rzemiosła będą mogli odwiedzić kiermasz rękodzieła.

Ponadto, będą pokazy rzeźbiarskie połączone z kiermaszem. Udział zapowiedziało ponad 60 wystawców z Pomorza, którzy zaprezentują oryginalne wyroby, ukazujące bogactwo regionalnego rzemiosła i lokalnej tradycji.

Mistrzowie kulinarni na żywo

Ogromnym zainteresowaniem w Swołowie cieszą się pokazy kulinarne. Mistrzowie kuchni będą przygotowywać potrawy na oczach publiczności, a spotkaniom towarzyszyć będą degustacje. W sobotę, 7 listopada gotować będą przedstawicielki Koła Gospodyń Wiejskich Naćmierz, ubiegłoroczne laureatki i zdobywczynie tytułu Złotej Gęsi 2025. W niedzielę, 8 listopada kulinarne umiejętności zaprezentuje Hubert Kiełbasa, szef kuchni z restauracji Intryga. Natomiast w środę, 11 listopada przed publicznością wystąpi Mariusz Sulikowski, szef kuchni restauracji Stacja Smaku w Bytowie.

Muzyka, tradycja i atrakcje dla całej rodziny

W Swołowie nie zabraknie muzyki na żywo. Na scenie wystąpią zespoły pieśni i tańca oraz grupy kultywujące regionalne tradycje. A wśród nich m.in.: Pomorzacy z gminy Ustka, Krebane z Brus, Bytów, Słowiki z Niezabyszewa oraz Duet Retro. Święto gęsiny zbiega się z obchodami 108. rocznicy odzyskania niepodległości. Tego dnia będzie okazja do wspólnego odśpiewania naszego hymnu. Na rodziny z dziećmi czekać będzie wielkoformatowa planszówka Spy Guy, dzięki której uczestnicy wyruszą tropem Smętka, poznając Pomorze w formie pełnej zagadek i zabawy. Będą pokazy darcia pierza, przędzenia wełny i pracy kowala. Trzydniowe wydarzenie będzie nie tylko kulinarną podróżą, ale też symbolem pomorskiego dziedzictwa, wspólnego świętowania i pielęgnowania tradycji przekazywanych z pokolenia na pokolenie. To propozycja dla wszystkich, którzy chcą poznawać regionalne smaki, odkrywać dawne zwyczaje i spędzić czas w wyjątkowej atmosferze.

Na św. Marcina najlepsza pomorska gęsina
7-8 i 11 listopada 2026 r.,
godz. 10.00-17.00
Muzeum Kultury Ludowej Pomorza
Swołowo
Bilety: 15 zł

Muzeum Kultury Ludowej Pomorza w Swołowie
zaprasza

7-8 i 11 listopada

19. edycja

Na św. Marcina najlepsza pomorska gęsina

NAJWIĘKSZA NA POMORZU BIESIADA KULINARNA

każdego dnia od 10:00 do 17:00

SWOŁOWO

STOLICA KRAINY W KRATĘ

program na: www.muzeum.swolowo.pl

targ produktów wiejskich
koncerty kapel i zespołów folklorystycznych
konkurs na najlepszego wystawcę gęsiny
pokazy kulinarne pomorskich szefów kuchni
pokazy darcia pierza i przędzenia wełny
kiermasz rękodzieła
Zagroda Zabawy dla dzieci
potańcówki
wstęp 15 zł

PATRONAT HONOROWY:
MIECZYSŁAW STRUK
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

ORGANIZATORZY
MUZEUM KULTURY LUDOWEJ POMORZA W SWOŁOWIE
ODDZIAŁ MUZEUM POMORZA ŚRODKOWEGO W SŁUPSKU
Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku
Instytucja Kultury Samorządu Województwa Pomorskiego
Pomorskie dla kultury

PARTNERZY
Gmina Redzikowo
CENTRUM KULTURY I BIBLIOTEKA PUBLICZNA GMINY REDZIKOWO
Zagroda Swołowo
Powiat Słupski
PKS SŁUPSK
NIKiDW NARODOWY INSTYTUT KULTURY I DZIEDZICTWA WSI

sprawdź program